

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 101 «Екологія»

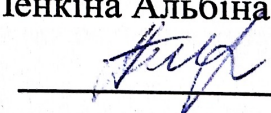
Допускається до захисту
завідувач кафедри екології
і біотехнології д-р с.- г. наук
 В.С. Бітюцький
„09” 12 2022 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ПОРІВНЯЛЬНА РЕКРЕАЦІЙНА ОЦІНКА УРОЧИЩ «ГОЛЕНДЕРНЯ»
МІСТА БІЛА ЦЕРКВА ТА «КОШИК» БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО РАЙОНУ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

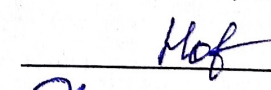
Я, Пенкіна Альбіна Ігорівна,
засвідчую, що кваліфікаційну
роботу виконано з дотриманням
академічної доброчесності

Виконала: Пенкіна Альбіна Ігорівна

Керівник: асистент кафедри екології
та біотехнології, д-р с.-г. наук

Новицький В.П.

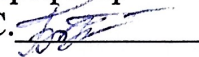
Рецензент:

к.б.н., доцент
Слободенюк О.І.

Біла Церква
2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет Екологічний
Спеціальність 101 «Екологія»**

Затверджую
Завідувач кафедри екології і
біотехнології,
д-р с.-г. наук, професор
Бітюцький В.С.

« 09 » 12 2022 р.

Гарант, ОП
професор В.В. Павлов

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувачу**

Пенкіній Альбіні Ігорівні

Тема: «Порівняльна рекреаційна оцінка урочищ «Голендерня» міста Біла Церква та «Кошик» Білоцерківського району Київської області»

Затверджено наказом ректора № 352/С від 19 вересня 2022 р.

Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до «19» 12 2022 р.

Перелік питань, що розробляються в роботі. Вихідні дані: рекреаційна оцінка урочищ «Голендерня» міста Біла Церква та «Кошик» Білоцерківського району Київської області у порівняльному аспекті. Визначення повинні здійснюватися за ознаками естетичності, прохідної (пішохідної або ж транспортної доступності) та додаткових характеристик, які залежать від наявності елементів рекреаційного благоустрою, ягідників, стадіонів, тренажерних конструкцій, оглядовості території тощо.

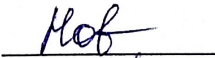
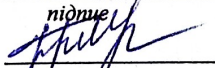
За одержаними результатами запропонувати шляхи щодо покращення ситуації задля забезпечення екологічного благополуччя регіону.

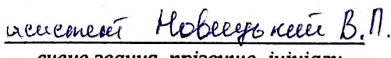
Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	5 квітня 2022 р.	виконано
Методична частина	8 червня 2022 р.	виконано
Дослідницька частина	26 серпня 2022 р.	виконано
Оформлення роботи	11 жовтня 2022 р.	виконано
Перевірка на плагіат	30.11.2022 р.	виконано
Подання на рецензування	09.12.2022 р.	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	16.12.2022 р.	виконано

Керівник кваліфікаційної роботи

Здобувач

підпис

підпис

вчений Новіцький В.П.
вчене звання, прізвище, ініціали
Пенкіна А.І.
прізвище, ініціали

Дата отримання завдання «22» березня 2022 р.

РЕФЕРАТ

Пенкіна А.І. Порівняльна рекреаційна оцінка урочищ «Голендерня» міста Біла Церква та «Кошик» Білоцерківського району Київської області.

Досліджено: рекреаційні характеристики урочищ «Голендерня» міста Біла Церква та «Кошик» Білоцерківського району Київської області у порівняльному аспекті. Дослідження проводились за ознаками естетичності, прохідної (пішохідної або ж транспортної доступності) та додатковими характеристиками, які залежать від наявності елементів рекреаційного благоустрою, ягідників, стадіонів, тренажерних конструкцій, оглядовості території тощо; визначено рівень електромагнітного смогу на даних територіях; вивчено можливості та перспективи використання даних об'єктів.

Використано: літературні дані, результати експедиційних досліджень, спостереження та аналітичні методи досліджень.

Встановлено, що за рекреаційною оцінкою лісових ресурсів перевага належить урочищу «Голендерня»: 80 балів проти 67 балів по урочищу «Кошик»; за естетичною оцінкою природного ландшафту обидва урочища мають однакову оцінку в 3 бали.

Особливої уваги заслуговує об'єкт рекреації на території Голендерні – санаторій-профілакторій «Діброва», який надає послуги по профілактиці та лікуванню хвороб опорно-рухового апарату, детоксикації організму та комплексному оздоровленні.

Зроблено висновки та пропозиції про необхідність прийняття заходів щодо покращення даної обстановки.

Одержані результати можуть бути використані як основа для подальших досліджень та у навчальному процесі на екологічному факультеті.

Кваліфікаційна робота магістра містить 52 сторінки, 4 таблиці, 14 рисунків, список використаних джерел із 28 найменувань.

Ключові слова: рекреація, ліс, інфраструктура, екологічний стан, благоустрій, оглядовість території.

ABSTRACT

Penkina A. Comparative recreational assessment of the "Golendernia" tracts of the city of Bila Tserkva and "Koshyk" of the Bila Tserkva district of the Kyiv region.

It has been investigated: recreational characteristics of tracts "Golendernia" of the city of Bila Tserkva and "Koshyk" of the Bila Tserkva district of the Kyiv region in a comparative aspect. Research was carried out on the basis of aesthetics, access (pedestrian or transport accessibility) and additional characteristics that depend on the presence of elements of recreational landscaping, berry gardens, stadiums, training structures, visibility of the territory, etc.; the level of electromagnetic smog in these territories is determined; the possibilities and prospects of using these objects were studied.

Used: literary data, results of expedition research, observations and analytical research methods.

It was established that according to the recreational evaluation of forest resources, the advantage belongs to the "Golendernia" tract: 80 points against 67 points for the "Koshyk" tract; according to the aesthetic assessment of the natural landscape, both tracts have the same assessment of 3 points.

The recreational facility on the territory of Golenderna deserves special attention - the "Dibrova" sanatorium-prophylaxis, which provides services for the prevention and treatment of diseases of the musculoskeletal system, detoxification of the body, and comprehensive rehabilitation.

Conclusions and suggestions were made about the need to take measures to improve this situation

The obtained results can be used as a basis for further research and in the educational process at the Faculty of Ecology.

The master's qualification work contains 52 pages, 4 tables, 14 figures, a list of used sources from 28 titles.

Key words: recreation, forest, infrastructure, ecological condition, landscaping, visibility of the territory.

ЗМІСТ

Завдання на кваліфікаційну роботу здобувачу.....	2
Реферат.....	3
Вступ.....	6
Розділ 1. Огляд літератури.....	9
1.1. Потреба людини в рекреації.....	9
1.2. Рекреаційне природокористування як об'єкт дослідження.....	10
1.3. Охорона природи на рекреаційних територіях	12
1.4. Лісові рекреаційні ресурси	16
1.5. Загальна характеристика урочищ «Голендерня» та «Кошик».....	20
Розділ 2. Завдання, матеріали та методика проведення досліджень.....	25
Розділ 3. Результати досліджень.....	27
3.1. Рекреаційна оцінка урочищ за ознаками естетичності, прохідної (пішохідної або ж транспортної доступності) та додатковими характеристиками	27
3.2. Оцінка наявних шумових та електромагнітних забруднень в урочищах	38
Розділ 4. Охорона праці.....	42
Висновки.....	47
Пропозиції.....	48
Список використаної літератури.....	49

ВИСНОВКИ

1. Запропонована оцінка урочищ для рекреації є актуальною, оскільки її можна використати для розробки оціночно-прикладної карти придатності ландшафтів для рекреації і здійснити ландшафтно рекреаційне районування територій.

2. За рекреаційною оцінкою лісових ресурсів перевага належить урочищу «Голендерня»: 80 балів проти 67 балів по урочищу «Кошик».

3. За естетичною оцінкою природного ландшафту обидва урочища мають однакову оцінку в 3 бали.

4. Особливої уваги заслуговує об'єкт рекреації на території Голендерні – санаторій-профілакторій «Діброва», який надає послуги по профілактиці та лікуванню хвороб опорно-рухового апарату, детоксикації організму та комплексному оздоровленні.

5. Напруженість магнітного поля знаходиться на межі гранично допустимого рівня в урочищах «Голендерня» та «Кошик» та перевищує цей показник в районі гранітного кар'єра в урочищі «Кошик».

6. Напруженість електричного поля та густина потужності електромагнітного випромінювання знаходяться в межах норми.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Задля сталого розвитку туристичної галузі необхідно підтримувати та розвивати сучасну готельно-ресторанну та санаторно-курортну бази.
2. Систематично проводити моніторинг щодо екологічного стану лісопаркових зон.
3. Необхідно забезпечити мінімізацію негативного антропогенного впливу внаслідок рекреації, створити відповідні умови для видалення та утилізації твердих побутових відходів з перспективою дегазації та рекультивації полігонів ТПВ та метанового зброджування рідких відходів з подальшим одержанням біометану.
4. Ми не рекомендуємо знаходитись протягом тривалого часу в районі гранітного кар'єра в урочищі «Кошик».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антропогенна трансформація ґрунтів вікової діброви урочища «Голендерня». Н.В. Драган. // Державний дендрологічний парк «Олександрія» НАНУ. Publ Biol systemy stor 353 355 Tom 4 Vyr 3.PDF С. 43–48.
2. Безручко Л.С. Еколого-географічне обґрунтування рекреаційного природокористування на території Шацького національного природного парку: дис. канд. геогр. наук: 11.00.11 / Л.С. Безручко// Львів, 2009. 227 с.
3. Бондаренко В.Д. Ліс і рекреація в лісі / В.Д. Бондаренко, О.І. Фурдичко. – Львів, 1994. – 232 с.
4. Бойко М. Г. Організація готельного господарства: підручник / М. Г. Бойко, Л.М. Гопкало. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. 494 с.
5. Використання кліматичних факторів в комплексі санаторно-курортного лікування / за ред. Л.І Фісенко. К.: Купріянова, 2005. – 256 с.
6. Давидова І. В. Екологічна оцінка забруднення водних об'єктів і ґрунтового покриву в процесі проведення вибухових робіт при розробці гранітних кар'єрів / І. В. Давидова. – Ж., 2009. – 224 с.,
7. Динаміка водного режиму у віковій діброві дендропарку «Олександрія» НАН України. О.В. Силенко, Н.В. Драган. // Тези доповідей // Міжнародна науково-практична конференція «Відновлення, охорона й збереження рослинного світу лісів України в умовах техногенного навантаження та змін клімату». К. – НУБІП – 2019. – С. 79–80.
8. Запоточний М.М. Шляхи запобігання рекреаційній дигресії лісів / М.М. Запоточний // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2006. – Вип. 16.2. – С. 321–328.

9. Іванунік В. О. Концепції оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів. Чернівці : Чернівецький нац. унт, 2011. 84 с.
10. Копій Л.І., Озарків О.І. Негативний вплив надмірної рекреації на лісові насадження. Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.16. С. 140–143.
11. Клименко Ю.О. Дендропарк “Олександрія”: характеристика старої та нової територій / Ю.О. Клименко, Л.П. Мордатенко // Інтродукція рослин. – 2001. – №3–4. – С. 124–138,
12. Курницька М.П., Кульчицький-Жигайло І.Є. Рекреаційні ресурси та курортологія. Методичні вказівки для виконання практичних робіт з дисципліни. Львів, УкрДЛТУ, 2002 р. 24 с.
13. Курортологія : підручник / О. М. Кравець, А. А. Рябев ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 167 с.
14. Кушнірук Ю. С. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни "Рекреалогія" для студентів напряму підготовки 6.140103 "Туризм". Рівне : НУВГП, 2013. 20 с.
15. Кушнірук Ю. С. Рекреація та курортологія: навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2012. 146 с.
16. Лісові насадження зеленої зони м. Біла Церква за впливу промислового добування граніту / В.В. Лавров, А.П. Стадник, А.В. Житовоз, Т.Ю. Сагдєєва, З.В. Поліщук. – Агроекологічний журнал, 2015 – № 3 – С. 25–32.
17. Музиченько О.С. Рекреаційне навантаження на лісові екосистеми Шацького НПП. О.С. Музиченько. Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Луцьк, 2007. – С. 254–259.

18. Новицька С. Оцінка придатності природно-територіальних комплексів Тернопільської області для цілей рекреації / Світлана Новицька // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Географія / редкол.: Андрейчук В., Брич В. Я., Голосов В. М. [та ін.]. – Тернопіль : [Тайп], 2016. – Вип. 2 (41). – С. 151–158.

19. Оцінювання розвитку соціального ризику від планової діяльності товариства з додатковою відповідальністю «Білоцерківський кар'єр» О. В. Батажок, Т. Г. Мазур. Матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції «Екологія. Людина. Суспільство», м. Київ, Україна, 2020. С. 249–252.

20. Павлов В.І. Рекреаційний комплекс: теорія, практика, перспективи / В.І. Павлов, Л.М. Черчик. – Луцьк : Вид-во "Надстир'я", 1998. – 122 с.

21. Рельєф, ландшафти та насадження урочища “Голендерня” Державного дендрологічного парку “Олександрія” НАН України (м. Біла Церква). Ю.О. Клименко // Наукові доповіді НУБІП. – 2010 – 2 (18).

22. Стеченко Д.М. Наукові аспекти економічної діагностики природно-рекреаційного потенціалу регіону/ Д.М. Стеченко // Формування ринкових відносин в Україні. 2010. № 1. С. 136–139.

23. Стеченко Д.М. Передумови і напрямки формування туристичного ринку України. Туризм: теорія і практика. 2005. № 1. С. 5–11.

24. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.

25. Царик Л. Новицька С. Природні рекреаційні ресурси. Природні умови та ресурси Тернопільщини. Наук. ред. М.Я. Сивий, Л.П. Царик – Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2011. – С. 325–378.

26. Динаміка водного режиму у віковій діброві дендропарку «Олександрія» НАН України. О.В. Силенко, Н.В. Драган. // Тези доповідей // Міжнародна науково-практична конференція «Відновлення, охорона й збереження рослинного світу лісів України в умовах техногенного навантаження та змін клімату». К. – НУБІП – 2019. – С. 79–80.

27. Охорона праці на підприємстві: Методичні вказівки для студентів [Текст] /Л.І. Коваленко, І.В. Перцьовий. – Біла Церква, 2001. – 94 с.

28. Google Earth Pro/US Dept of State Geographer. – 2021 Google/Geo Basis DE/BKG.

